GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 79. Lunĭ, Marţĭ 9 (21) Aprilie 1885.

Nou abonamentŭ la „Gazeta Transilvaniei.“

Cu I Aprilie st. v. 1885 s'a începutŭ unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai fóiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei lunĭ **3 fl.**
„ şése „ **6** „
„ unŭ anŭ **12** „

Pentru România şi străinătate:

pe trei lunĭ **9 francĭ**
„ şése „ **18** „
„ unŭ anŭ **36** „
} în aurŭ séu în hârtiă cu adausulŭ agiului.

Rugămŭ pe domnii abonenţĭ, ca sĕ binevoiască a-şĭ reînoi de cu vreme abonamentulŭ, ca sĕ nu se întrerupă espediţiunea ḍiarului.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“

† C. A. Rosetti.

Braşovŭ, 8 (20) Aprilie 1885.

Se duse încă unulŭ din mica pleiadă a acelorŭ marĭ patrioţĭ, carĭ au lucratŭ şi lucră necurmatŭ cu tăriă, cu devotamentŭ şi cu credinţă neînfrântă în viitorŭ pentru unitatea, libertatea şi independenţa României. Marele publicistŭ şi distinsulŭ omŭ de statŭ Constantinŭ A. Rosetti a închisŭ ochii pentru eternitate în nóptea de Duminecă spre Lunĭ.

Durerósa veste va străbate ca fulgerulŭ prin palatele şi prin colibele române, stêrnindŭ jale adêncă, căcĭ unŭ patriotŭ atâtŭ de înfocatŭ, unŭ luptătorŭ atâtŭ de valorosŭ şi energicŭ pe cărărea spinósă a progresului şi a libertăţii se duce, se duce tocmai în nisce momente critice ale constelaţiunei generale politice, când ţéra aşteptá dela elŭ sfatŭ şi sprijinŭ.

Astăḍĭ, după ce nu mai este între cei vii, va sêmţi ţéra în adevĕrŭ cine a fostŭ şi ce a fostŭ pentru ea C. A. Rosetti; astăḍĭ când glasulŭ neadormitei sentinele, care din înălţimea sentimentelorŭ nobile de patriotismŭ şi de libertate, îndemná pe fraţii sĕi, cu micŭ cu mare, mereu-mereu: *Sĕ mérgă înainte şi numai înainte,* vorŭ sci apreţiá, amicĭ şi inimicĭ, marea şi ireparabila pierdere, ce a suferit'o ţéra în nóptea trecută.

C. A. Rosetti avea mulţĭ duşmanĭ, aşa că adeseorĭ ura acestora părea că întunecă cu desĕvêrşire faptele sale bune şi adevĕratŭ patriotice. Dér venea câte unŭ momentŭ, când aceste éraşĭ apăreau în tótă strălucirea lorŭ şi când vocea profetică a neobositului publicistŭ electrisá din nou inimile sêmţitóre însufleţindu-le, încuragiându-le la luptă. „Voiesce şi vei puté, luminéză-te şi vei fi!“ Acésta era devisa lui C. A. Rosetti, acésta era firea lui ce nu'lŭ ierta d'a se odihnì, ci îlŭ împingea neîntreruptŭ spre ţînta cea mare a liberărei şi fericirei patriei sale.

De multe orĭ C. A. Rosetti a întêmpinatŭ chiar şi dela amicii sĕi grele imputărĭ din causă că stăruia prea tare, ca sĕ se aducă făr' de întârḍiere acele reforme, ce le credea elŭ neapĕratŭ de lipsă pentru binele ţĕrei, reforme menite a garantá viaţa constituţională şi libertatea cetăţenilorŭ şi a îmbunătăţi sórtea ţĕranului românŭ.

Auḍamŭ de multe orĭ ḍicêndu-se: Rosetti este prea liberalŭ, prea grăbesce lucrurile, prea ameninţă interesele conservative ale ţĕrei!

Rĕmâne ca istoria sĕ constate dacă magica putere ce a condusŭ activitatea publică a acestui bărbatŭ dela 1848 încóce, însoţindu-o de-o energiă şi de-o stăruinţă rară, n'a fostŭ una din acele puterĭ, cari lucră pe nevĕḍute la înălţarea neamurilorŭ şi la progresulŭ omenirei.

Unŭ faptŭ va străluci de sigurŭ cu litere de aurŭ în cartea istoriei, faptulŭ de înaltă inspiraţiune patriotică, ce l'a sevêrşitŭ C. A. Rosetti, când a pledatŭ înaintea marelui consiliu de rĕsboiu, la 1877, pentru participarea României la rĕsboiu. Elŭ sêmţa, că este momentulŭ supremŭ ca Românii sĕ dea lumei o probă, că suntŭ unŭ poporŭ valorosŭ, care scie sĕ móră pentru libertatea şi independenţa patriei sale. Entusiasmulŭ, ce l'au produsŭ atuncĭ cuvintele sale adêncŭ sêmţite în sînulŭ marelui consiliu au decisŭ sorţii nu numai ai rĕsboiului, ci şi ai ţĕrei, care numai din momentulŭ de când au începutŭ a bubuì tunulŭ românŭ la Dunăre, a întratŭ de faptŭ în concertulŭ statelorŭ europene.

Energia stăruitóre patriotică a lui C. A. Rosetti şi-a ajunsŭ, putemŭ ḍice, în acelŭ memorabilŭ momentŭ culmea sa şi câţĭva anĭ după aceea, la 1881, când bĕtrânulŭ publicistŭ şi-a serbatŭ aniversarea a 25-a a fundărei ḍiarului sĕu „Românulŭ,“ Regele României independente a încoronat'o adresându-i în scrisŭ următórele cuvinte:

„Ca toţĭ aceia, ce cu iubire te încungiură „astăḍĭ, îndreptezŭ şi eu felicitările mele scriito„rului aprigŭ, în a cărui puternică mână în timpŭ „de mai bine de unŭ pătrariu de vécŭ, péna „n'a obositŭ; publicistului vigilantŭ, a cărui ne„şovăită ţintă ḍilnicŭ a fostŭ luminarea naţiunei „sale; patriotului fierbinte, care a lucratŭ, a lup„tatŭ, a suferitŭ, fără a desperá niciodată de vii„torulŭ ţĕrei sale.“

Cu aceaşĭ ocasiune serbătórescă veteranulŭ publicistŭ purtândŭ unŭ toastŭ pentru pressa română patriótă şi morală de orĭ ce culóre ar fi, ḍise către confraţii sei ḍiarişti şi către fiii sĕi: „Imitaţi-mĕ în totŭ ce aş avé bunŭ şi în nimicŭ din ce am rĕu.“ Aceste cuvinte caracteriséză modestia lui, ér sfatulŭ ce li l'au dată, ca scriindŭ la masa sculptată de stejarŭ, sĕ nu uite că sătênulŭ „şéde în bordeiu şi adesea n'are nicĭ o scândură de bradŭ, ca sĕ învĕlĕscă cu ea locuinţa sa“ arată câtŭ de îngrijatŭ era elŭ de sórtea poporului ţĕranŭ.

Luămŭ parte cu adêncă durere la doliulŭ generalŭ ce'lŭ îmbracă aḍĭ întréga Româniă pentru pierderea marelui bărbatŭ, aducêndu-ne aminte cu viuă recunoscinţă de interesulŭ cu care a urmăritŭ C. A. Rosseti în organulŭ sĕu şi luptele Românilorŭ de sub sceptrulŭ habsburgicŭ.

CRONICA POLITICĂ.

Corespondentulŭ din Paris alŭ ḍiarului »Novoje Vremja“ raportéză despre o visită la ambasadorulŭ rusŭ Mohrenheim, care cu ceva mai înainte primise visita lui Freycinet. Ambasadorulŭ rusu istorisì corespondentului, d-lui Gorgainov, că ministrulŭ de esterne francesŭ l'a felicitatŭ pentru victoria lui Komarov şi a datŭ expresiune simţĕmintelorŭ amicale ale Franciei pentru Rusia, ale cărorŭ interese n'ar puté veni nicăirĭ în colisiune. Când apoi d. Mohrenheim a rĕspunsŭ în acelaşŭ sensŭ, dér a adausŭ, că durata amiciţiei atêrnă de acolo, ca Francia sĕ se abţină dela orĭce sprijinŭ alŭ agitaţiunii polone, declară Freycinet, că câtŭ timpŭ va fi elŭ ministru, guvernulŭ rusŭ póte fi convinsŭ, că aşa va şi fi. In vorbirea despre eventualitatea unui rĕsboiu cu Anglia, s'a esprimatŭ Mohrenheim către ḍiaristulŭ rusŭ, că flota englesă nu póte aduce marĭ daune Rusiei, mai cu sémă în Marea Baltică nu. Cu totulŭ altfelŭ însă ar fi, când Anglia ar pĕtrunde prin Dardanele în Marea négră, călcândŭ în picióre tractatulŭ. Atuncĭ Anglia ar fi fórte periculósă Rusiei, ale cărei porturĭ i le póte bombarda. Dér decă Anglia rupe tractatulŭ, atuncĭ fără nicĭ o ceremoniă Rusia va trimite scrisorĭ de acaperare. Mai departe a ḍisŭ ambasadorulŭ, că Anglia nu se póte încrede în poporulŭ Indiei, care la celŭ mai micŭ nesuccesŭ alŭ trupelorŭ englese s'ar revolta. Despre alianţa Angliei cu Italia Mohrenheim se îndoiesce, şi apoi Italia, a ḍisŭ elŭ, nu e periculósă pentru Rusia.

*

»Petersburgskija Wjedomosti“, vorbindŭ despre perderea Afganilorŭ în lupta dela Kuşk şi despre succesulŭ lui Komarov, ḍice, că deşi acesta nu vede deocamdată nicĭ o necesitate de a înainta, totuş aşa ceva se póte întêmpla din óră'n óră, ba póte că s'a şi întêmplatŭ, decumva fierberea ce domnesce la rîulŭ Murghab ia dimensiunĭ. Numita fóiă incuragiază pe Ruşĭ de a înainta, ḍicêndŭ că Afganistanulŭ e slabŭ şi că poporaţiunea lui, cu tótă înclinarea Emirului către Englesĭ, nu-i póte suferi pe aceştia, ci la cea dintêiu ocasiune îşĭ vorŭ dovedi ura sa în contra Englesilorŭ. In casŭ că rĕscóla dela Murghab cresce, atuncĭ cestiunea de graniţă între Rusia şi Afganistanŭ se va pune pe unŭ terenŭ cu totulŭ nou şi anume Ruşii nu vorŭ mai ţiné sémă de o regulare geodetică şi geografică, ci vorŭ alege calea faptelorŭ. Dacă Emirulŭ nu va puté împlini îndatoririle, cu carĭ s'a însărcinatŭ în Raval-Pindi, atuncĭ nu-i rĕmâne Angliei decâtŭ sĕ ocupe cu puterea Afganistanulŭ şi atuncĭ lucrurile se complică rĕu de totŭ.

*

Ḍiarului »Przeglond« din Lemberg i se telegrafiaza de către corespondentulŭ sĕu din Londra, că unŭ diplomatŭ i s'ar fi esprimatŭ în modulŭ următorŭ: In cercurile Torylorŭ s'a părutŭ fórte bătătorŭ la ochĭ, că pentru antêiaşĭ dată Katkov, care are mare influinţă în Rusia, a eşitŭ la ivélă cu proiectulŭ de a se cedá Germaniei teritorulŭ de pe ţĕrmulŭ stângŭ alŭ Vistulei cu Varşovia cu totŭ. O astfelŭ de propunere nu póte însemná altceva, decâtŭ că Rusia fără îndoială e hotărită sĕ ia Heratulŭ, fiă acum séu în viitorŭ, şi prin atragerea Persiei în sfera intereselorŭ rusescĭ sĕ 'şi deschiḍă cale liberă spre mare, ér în schimbŭ Rusia cedéză Germaniei ţéra Vistulei. Acéstă părere o împărtăşescŭ şi unii membri din cabinetulŭ Gladstone. Orĭ-cum ar fi, atâta e sigurŭ, că între Germania şi Rusia suntŭ stabilite învoelĭ, care în curêndŭ vorŭ trebui sĕ iasă la lumină.

*

După cum afirmă »Central News«, guvernulŭ englesŭ a hotărîtŭ, sĕ consimtă a se ceda Rusiei Penjdehulŭ. La acésta l'a îndemnatŭ împrejurarea, că Emirulŭ nu e dispusŭ a lăsa trupele engleze sĕ trécă prin Afganistanŭ. Se ḍice, că chiar Emirulŭ nu pune nicĭ unŭ preţŭ pe Penjdeh, deórece tóte silinţele d'a îmblânḍi pe Sarichĭ arŭ slăbi numai Afganistanulŭ; elŭ se mulţămesce cu graniţa dela Pul-i-Chatum până 'a Maruşak. Din contră, pentru asigurarea Afganistanului Emirulŭ cere pasurile dela Zulficarŭ. In celelalte cestiun elŭ se va conduce după Anglia. Totŭ în acestŭ sensŭ scrie şi corespondentulŭ din Londra alŭ ḍiarului »Liverpool Mercury«, care stă în legătură cu ministerulŭ.

Pregătirĭ de rĕsboiu.

Foile rusescĭ aducŭ o mulţime de raporturĭ asupra pregătirilorŭ de rĕsboiu, ce le face admiralitatea rusă şi ministerulŭ de rĕsboiu din Petersburg. In Kronstadt domnesce o activitate febrilă. Admiralitatea a ordonatŭ, ca sĕ se pună în stare de serviciu tóte corăbiile de rĕsboiu, carĭ suntŭ cu deosebire corăbii cuirasate, cu totulŭ peste 40, şi o mulţime de nave torpilare. In ministerulŭ de rĕsboiu se compunŭ acum listele medicilorŭ din armată.

Katkov publică după o revistă militară statistică oficială a cercului militarŭ din Petersburg o espunere asupra mijlócelorŭ de luatŭ pentru apĕrarea Petersburgului. Acestŭ elaboratŭ mai conţine şi unŭ planŭ pentru apĕrarea cetăţii Kronstadt, precum şi unŭ proiectŭ de reorganisare a apĕrării litoralului Estlandei. Aceste proiecte de apĕrare au de scopŭ a face imposibilă apropierea navelorŭ englese. Totodată se anunţă din porturile dela méḑăḑi, că şi acolo se facŭ marĭ pregătirĭ.

Paralelŭ cu pregătirile de rĕsboiu ale Rusiei, mergŭ acelea ale Angliei, cari se facŭ în stilŭ mare. Se anunţă din Bucuresci, că guvernulŭ englesŭ ar fi avisatŭ în secretŭ pe tóte corăbiele englese din porturile Dunării, ca sĕ se retragă din ţinutulŭ Mării negre.

Oricum s'ar termina conflictulŭ afganŭ, ḑice unŭ raportŭ din Petersburg către »N. fr. Presse,« elŭ a avutŭ efectulŭ, că p'aicĭ ómenii au inceputŭ sĕ se dedea cu idea unui rĕsboiu cu Anglia; ba mai multŭ, domnesce părerea între Ruşĭ, că rĕsboiulŭ mai curêndŭ séu mai târḑiu este chiar inevitabilŭ, deórece Rusia nu'şĭ póte mĕsura teritoriulŭ sĕu din Asia pe hârtiă, aşa precum s'a mĕsuratŭ teritoriulŭ statului Congo în Berlinŭ. Rusia trebue dar pentru orĭce casŭ sĕ-şĭ întăréscă litoralii şi sĕ se pregătéscă de rĕsboiu.

Sinodulŭ din Sibiu

Sibiu, 18 Aprilie n. 1885.

In şedinţa VI şi VII din 5 (17) şi 6 (18) Aprilie 1885, propunerea comisiunei verificătóre cu privire la actulŭ alegerei în cerculŭ I alŭ Sibiului şi referarea comisiunei bisericescĭ au datŭ prilejŭ la discuţiunĭ interesante.

Referentulŭ Patiţa arată, că s'au făcutŭ mai multe abusurĭ la alegerea din acestŭ cercŭ. Se află în protocolulŭ de alegere induşĭ ómenĭ, carĭ au fostŭ absenţĭ din comună, şi alţii, carĭ au muritŭ.

Au avutŭ tótă dreptatea domnii I. Popescu şi Hannia sĕ ḑică, că lucrurile, carĭ s'au petrecutŭ acolo, au fostŭ scandalóse! Amŭ fi doritŭ numai sĕ se mĕsóre scandalele cu egală mĕsură. Amŭ fi doritŭ sĕ auḑimŭ pronunţândŭ numiţii domnĭ unŭ asemenea verdictŭ şi cu privire la alte alegerĭ încă şi mai scandalóse, unde s'a făcutŭ unŭ abusŭ de putere cu multŭ mai mare ca în cerculŭ I alŭ Sibiiului.

Precum s'a decisŭ a se trage în cercetare disciplinară administratorulŭ protopresbiteralŭ alŭ tractului Iliei, Alexe Olariu, care prin cercularŭ a recomandatŭ pe cei aleşĭ în acelŭ cercŭ şi prin acésta s'a făcutŭ vinovatŭ abusului de potestate oficiósă, trebuia sĕ fie traşĭ la rĕspundere toţĭ câţĭ au procedatŭ asemenea.

Terminându-se raportulŭ comisiunei verificătóre, venì la ordinea ḑilei răportulŭ comisiunei bisericescĭ prin referentulŭ comisiunei Abs. Todea.

Fiind de interesŭ publicŭ a se sci starea bisericei nóstre, relevezŭ unele puncte mai însemnate din raportulŭ consistoriului ca senatŭ bisericescŭ.

Numĕrulŭ preoţilorŭ din tótă archidiecesa e de 1019.

Numĕrulŭ sufletelorŭ în archidiecesă e 677,442, observându-se însĕ, că în protopresbiteratele Făgăraşŭ, Gioagiu II, Ilia, Mureşŭ-Oşorheiu, Solnocŭ şi Têrnăva inferióră şi superióră s'au luatŭ datele pro 1883, lipsindŭ cele pro 1884.

Comparândŭ numĕrulŭ poporului mireanŭ cu alŭ clericilorŭ, vine totŭ la 668 suflete 1 preotŭ.

Comisiunea preoţéscă propune la punctulŭ acesta şi sinodulŭ ia spre sciinţă şi hotăresce, ca consistoriulŭ sĕ ia mĕsurile de lipsă, ca protopopii sĕ trimită la timpŭ listele şi conspectele.

Din parochiile vacante, rĕmase din a. 1883, s'au întregitŭ în decursulŭ anului espiratŭ 41, rĕmâindŭ la finele anului 1884 vacante 97.

Numĕrulŭ elevilorŭ din secţiunea teologică a institutului Andreianŭ, în decursulŭ anului scolarŭ 1883/4, a fostŭ de 83.

Urméză comisiunea scolară, despre care mâne. X.

SCIRILE ḐILEI.

Br. Leonida Popŭ, generalulŭ-adjutantŭ alŭ M. Sale şi şefulŭ cancelariei împĕrătescĭ, a fostŭ numitŭ consiliarŭ secretŭ alŭ Majestăţii Sale.

—0—

„Westungariche Grenzbote", vorbindŭ despre transferarea juriului din Sibiu într'altŭ oraşŭ alŭ Ardélului' ḑice: »Guvernulŭ obţine prin astfelŭ de transferărĭ o armă periculósă în contra orĭ-cărei mişcărĭ ce nu 'ĭ place. Aḑĭ suntŭ Românii din Ardélŭ, în contra cărora se îndréptă ascuţişulŭ disposiţiunei de mai susŭ, mâne potŭ fi foile unguresci, dar antiguvernamentale, ce au sĕ fie regulate. Ba 'i-arŭ putea trăsni în capŭ guvernului, sĕ concentrese tóte juriile în vre-unŭ cuibŭ mamelucescŭ. Atuncĭ: Rĕmasŭ bunŭ libertate de pressă!«

—0—

Adunarea generală a municipiului Têrgu-Muresului a luatŭ în unanimitate o hotărîre, prin care declară, că prefectulŭ comitatului Mureşŭ-Turda, Zoltan Banffy, prin faptele sale arbitrare s'a făcutŭ nedemnŭ de loculŭ ce 'lŭ ocupă.

—0—

Ministrulŭ comunicaţiunei a sustrasŭ debitulŭ postalŭ ḑiarului bucureştenŭ »Unitatea Naţională" pentru ţĕrile corónei ungare.

—0—

Societatea săséscă de economiă şi împrumutŭ din Agnita, care esistă de mai multŭ de 20 anĭ, a publicatŭ alŭ 21-lea raportŭ anualŭ, din care vedemŭ, că în anulŭ 1884 acéstă societate a avutŭ afacerĭ în sumă de 229,013 fl. 34 cr. Contribuirile lunare ale membrilorŭ au ajunsŭ suma de 3458 fl. 77 cr., depunerile la economii 25,570 fl. 75 cr., împrumuturile plătite 55,787 fl. 15 cr., depunerĭ la economii cu interese s'au plătitŭ 24,856 fl. 48 cr. s'au datŭ împrumuturĭ 68,064 fl.

—0—

In Ret, comitatulŭ Têrnavei marĭ, e de ocupatŭ postulŭ de magistru postalŭ, pe lângă o cauţiune de 100 fl., cu unŭ salarŭ anualŭ de 120 fl., 40 fl. pauşalŭ de cancelariă şi 600 fl. pauşalŭ pentru espediţiune. Petiţiunile se vorŭ înaintá în timpŭ de 3 sĕptĕmânĭ la direcţiunea poştelorŭ din Sibiu.

—0—

La 16 Aprilie n. a fostŭ esecutatŭ prin împuşcare în mănăstirea Hradişŭ sergentulŭ maiorŭ Lopatynski dela reg. 100 de infanteriă, care atentase la viaţa fostului colonelŭ Sedlmayer.

—0—

Moştenitorulŭ presumptivŭ alŭ tronului României, tênĕrulŭ prinţŭ Carolŭ, va merge în véra asta în ţéră, pentru a'şĭ face voluntariatulŭ în armată.

—0—

„Românulŭ« spune, că lucrările de fortificaţiă ale Bucurescilorŭ au reînceputŭ, sub direcţiunea d-lui colonelŭ Berendei, comandantele regimentului de geniu. Ni se asigură, că se aştéptă sosirea unui militarŭ străinŭ, care va luá asemenea parte la aceste lucrărĭ de fortificaţiă.

—0—

Parlamentulŭ românŭ a votatŭ vĕduvei rĕposatului scriitorŭ şi filoromânŭ Ubicini o pensiune de 500 lei pe lună.

—0—

Ḑiarulŭ „Tutova« spune, că vr'o 10—12 familii ovreestĭ au plecatŭ din Bêrladŭ, Vinerĭ în 28 Martie, spre America. O mulţime de coreligionarĭ i-a petrecutŭ până la gară.

—0—

„Curierulŭ Balasan« ne spune, că în cursulŭ sĕptămânei trecute comerciantulŭ Isidor Kanner din Iaşĭ, din strada sf. Vinerĭ, a fostŭ declaratŭ în stare de falimentŭ cu unŭ pasivŭ de 500,000 lei.

Budapesta, 15 Aprilie 1885.

(*D'ale esposiţiunei*). — Pre lângă maghiarisarea sufletelorŭ nemaghiare, cestiunea cea mai importantă ce ocupă acum spiritele Ungurilorŭ e cestiunea esposiţiunei.

In timpŭ de câţĭva anĭ, ce e dreptŭ, capitala Budapesta, din simplele ei edificie s'a rĕdicatŭ la atâta splendóre, încâtŭ celŭ care nu a vĕḑut'o de unŭ deceniu abia o mai póte cunósce. Strada radială, cea mai frumósă de aicĭ, înaite cu puţinĭ anĭ nu era decâtŭ unŭ conglomeratŭ de bordee. Acum însĕ mai că rivaliséză cu »Ringstrasse« din Viena. E tristŭ însă pentru Ungurĭ, că totŭ ce posede oraşulŭ mai frumosŭ, mai splendidŭ, totŭ ce face onóre capitalei, nu e în mâna lorŭ, ci în mâna acelora, din partea cărora le va vení perirea, — în mâna jidanilorŭ.

S'au făcutŭ în timpŭ de unŭ deceniu în Peşta minunĭ, însĕ sĕ fiu bine înţelesŭ, nu din punga unguréscă ci pe spinarea poporaţiunei, aducênd'o la o stare de miseriă ne mai pomenită. Insĕ, cugetă Ungurii în sine, capitală frumósă avemŭ, acum sĕ adunămŭ lume în ea, ca sĕ ne şi admire şi sĕ arătămŭ ce avemŭ. Étă motivulŭ esposiţiei, aşa cum îlŭ spunŭ foile maghiare urbi et orbi. Maghiarii sciu fórte bine, că spesele făcute cu esposiţiunea nu se vorŭ renta, însĕ ḑicŭ ei, va vedé lumea cine sunt Maghiarii, ce potŭ şí că numai ei sunt aceia, carĭ sunt chiămaţĭ a răspândi civilisaţiunea în Orientŭ. Amarnică sinamăgire! Maghiarii nu se sfiescŭ a ḑice la tótă ocasiunea »Esposiţia nóstră", pe când ea de faptŭ nu este decâtŭ o esposiţiune a Germanilorŭ şi Jidovilorŭ din regatŭ. Nu amŭ avea nimica în contră, ne dóre însĕ, când cugetămŭ la puţinulŭ folosŭ şi la dările cele marĭ de altă parte, carĭ sĕrăcescŭ poporulŭ pe ḑi ce merge. Parăḑile pompóse şi clădirile cele luxóse din Peşta ne costă multŭ, fórte multŭ, fără de a ne dá ceva în schimbŭ. Ei se desfaţă prin capitală, pre când bietulŭ ţĕranŭ udă cu lacrimĭ de durere pământulŭ patriei, căcĭ i-s'a făcutŭ traiulŭ greu şi viaţa nesuferită.

Dar sĕ trecŭ la ale esposiţiunei. A sositŭ între altele din Constantinopolŭ unŭ albumŭ frumosŭ, făcutŭ de légătorulŭ de cărţĭ alŭ Curţii de acolo, care va fi pusŭ în pavilonulŭ orientalŭ.

Comitetulŭ esposiţiei a hotărât a se da fie-cărui ḑiarŭ două bilete de intrare permanente gratisŭ. Unulŭ redactorului. Acesta nu 'şĭ dă altui numele nicĭ biletulŭ. Altŭ biletŭ unui colaboratorŭ anunţatŭ mai dinainte, ér fotografia acestuia se va lipi de biletŭ, ca nu cumva sĕ mérgă altulŭ cu elŭ. In colaboratorŭ, cum se vede, nu se 'ncredŭ.

Mai mulţĭ inşĭ suntŭ nemulţămiţĭ cu decisiunea primăriei, ca adecă pe fântâna artesiauă, care e în capĕtulŭ stradei radiale, la întrarea în pădurice, sĕ fâlfâe unŭ stindardŭ cu colorile oraşului, carĭ suntŭ vênătŭ, galbenŭ şi roşu.

Direcţiunea căilorŭ ferate maghiare a hotărîtŭ, ca óspeţii, carĭ vorŭ veni cu preţulŭ scăḑutŭ la esposiţiă pe linia Predealŭ-Budapesta şi Aradŭ-Budapesta, sĕ pótă veni numai Marţia şi Vinerea, în tótă sĕptĕmâna.

Bătătóre la ochĭ este inscripţiunea ce se află de mai multe ḑile pre pavilionulŭ regescŭ. Aceea inscripţiune sună: „Industriaşii Budapestanĭ regelui.« Nu sciu cu a cui învoire a ajunsŭ acéstă inscripţiă pe edificiulŭ amintitŭ. In adevĕrŭ, pavilionulŭ acesta e celŭ mai strălucitŭ din esposiţiă......

A. Cras.

Iobagii de aḑĭ.

(Urmare şi fine).

Amŭ ḑisŭ mai susŭ, că locuitorii comunelorŭ din Valea Gurghiului, precum şi comunele din domeniulŭ celŭ mare fiscalŭ, pentru crescerea vitelorŭ au lipsă de munţii şi Mocsarulŭ fiscului regescŭ, căcĭ în munţĭ îşĭ ţinéu şi cei mai sĕracĭ baremĭ câte o părechie de oi séu capre, aşa că din când în când mai indulceau şi udau mămăliguţa pruncuţilorŭ; dar durere căcĭ oile şi caprele suntŭ cu totulŭ oprite din munţii şi pădurile fiscalĭ, şi aşa acum abia se dau în arêndă numai poenile, dar numai pentru vitele cornute, şi cu unŭ preţŭ de totŭ mare, căcĭ la licitaţiunĭ se amestecă câţĭ traşĭ împinşĭ de urcă preţulŭ pre contulŭ şi spatele celorŭ ce nu potŭ trăi fără de ele. Vine acum întrebarea, că ce vorŭ face ómenii când şi acele poenĭ se vorŭ plantá cu pădure şi nu va fi ertatŭ sĕ umble nicĭ o vită? Unde îşĭ vorŭ mai vĕrá ómenii vitele? Astfelŭ e proectatŭ, şi planulŭ e şi făcutŭ, ca »Mocsarulŭ« sĕ fiă în timpŭ de trei anĭ totŭ plantatŭ şi sĕmĕnatŭ cu ghindă, deşi mare parte din elŭ e plantatŭ deja cu ghindă, totuşĭ baremĭ câte o vacă cu lapte şi-au mai vĕratŭ în o parte a Mocsarului comunele: Ernotfaja, Solovĕstru, Jabeniţa, Sămărtinŭ, Gurghiu, Beica maghiară şi Beica română; acum décă se va plantá preste totŭ cu ghindă, atuncĭ unde îşĭ vorŭ mai vĕrá vitele aceste comune, din carĭ unele, precum e Solovĕstru şi Ernotfaja sciu că nu au nimicŭ comunalŭ, ér celelalte şi de au nu le este de ajunsŭ. Impositele şi preste totŭ greutăţile şi sarcinele bietului poporŭ atâtŭ suntŭ de marĭ, încâtŭ mĕ minunezŭ şi mĕ cugetŭ de unde póte sĕ suporte poporulŭ tóte greutăţile. Aşa voiu aduce ca esemplu comuna Solovĕstru, unde petrecŭ ca preotŭ acum de 11 anĭ şi sciu tóte împrejurările; acéstă comună are singurŭ numai contribuţiune de pământŭ 960 fl. 70 cr., contribuţiune de case 208 fl. 96 cr., contribuţiunea personală de a II clasă 565 fl., la acestea, adausŭ (aruncŭ) 378 fl. v. a., mai încolo dela junii ce scapă dela asentare se scotŭ taxe de eliberare 126 fl. 50 cr., colectoria pe anŭ e 60 fl., crucerĭ de interese pentru contribuţiunea întârḑiată şi crucerii de execuţiune încă facŭ pre anŭ minimulŭ 40 fl., învĕţătoriului i se solvescŭ 100 fl. v. a., aruncuşulŭ comunalŭ aruncatŭ după fiorinii de dare face pre anŭ 328 fl., rĕscumpĕrare dela drumulŭ comitatului, adecă celea 6 ḑile, ce e îndatorată tótă suflarea cu ele, facŭ 425 fl. 40 cr., pentru boii ce mergŭ în poenile dela munţĭ se solveşte 850 fl. v. a.; tóte aceste rubricĭ dau suma de 4192 fl. 56 cr. v. a.; acéstă sumă de banĭ ese pre unŭ anŭ din comuna Solovĕstru, constătătóre din 618 suflete.

Unŭ altŭ isvorŭ de subsistinţă pentru amĕrîtulŭ poporŭ alŭ acestei comune a fostŭ pescuitulŭ liberŭ în rîulŭ Gurghiului, unde atâtŭ avutulŭ câtŭ şi sĕraculŭ şi vĕduva cu o cétă sdravĕnă de orfanĭ erau liberĭ a-şĭ agonisí bucătura, ce trebuia sĕ o bage în gură, mergêndŭ până ce-i fierbea mămăliguţa şi-şĭ prindea atâtŭ, câtŭ îşĭ îndulcea borşulŭ; după ce însĕ îşĭ potolea fómea, mergea la afacerile sale; dar durere că şi acestŭ isvorŭ s'a opritŭ sub grea şi aspră pedépsă prin circulariulŭ pretorialŭ din 17 Octomvre 1884 Nr. 4464, în urma scriptei dela Officiulŭ fiscalŭ din 1884 Nr. 361 provocându-se la § 33 din 1859.

O! câte suspine şi câte lacremĭ nu au storsŭ acéstă înterḑicere din ochii sêrmanilorŭ, vĕduvelorŭ şi orfanilorŭ acestei comune! ar fi fostŭ în stare sĕ îmóiă şi cea mai împetrită inimă, de cumva le-ar fi auḑitŭ şi ascultatŭ.

Incă în anii trecuţĭ căpĕtă primăria din Solovĕstru o scrisóre dela direcţiunea fiscală din Cluşiu, în carea era scrisŭ, că décă comuna acésta va luá regalele, carĭ suntŭ fiscalĭ — afară de celea de trei lunĭ ale

iletilorŭ iobagĭ — le va căpĕtá cu 5000 fl. v. a. Intru adevĕrŭ ne-amŭ truditŭ felŭ şi formă, spărgêndu-ne mintea şi cu o părere şi cu alta, pănă ce în fine amŭ aflatŭ unŭ proprietarŭ, carele sĕ le plătéscă, — căcĭ banĭ gata nu căpĕtámŭ de nicăirĭ — vrui sĕ ḑicŭ sĕ le plătéscă odată, ér regalele sĕ le foloséscă dênsulŭ în timpŭ de 20 anĭ, după espirarea cărora apoi sĕ rĕmână regalele comunei, cugetândŭ că cu banĭ de ai noştri nu le vomŭ puté solvi nicĭ odată; aşa baremĭ preste 20 de anĭ ar fi avutŭ comuna ceva. Dar pe când fù lucrulŭ gata, în Februariu anulŭ curentŭ căpĕtă altă scrisóre antistimea comunală, în care i se spune că preţulŭ rĕscumpărărei regalelorŭ fiscale din acéstă comună e de 13,740 fl. v. a. şi décă voimŭ sĕ le cumpĕrămŭ, sĕ trimetemŭ vadiulŭ de 10%, carele ar fi venitŭ preste 1000 fl. Dar de unde, că la comună nu era nicĭ 70 cr. pre atuncĭ în ladă? De o parte vĕḑêndŭ că mai înainte le era preţulŭ 5000 fl., acum 13,740 fl., numai ne-amŭ încrucitŭ cu toţiĭ. Acum înse ce sĕ facemŭ, nimenea nu ne dă preţulŭ cerutŭ. Am scrisŭ îndĕrĕtŭ, ca sĕ ni le dea sĕ le plătimŭ în totŭ anulŭ câte 400 fl. în timpŭ de 34 de anĭ. Acum sunt curiosŭ, că neprimiţindŭ vadiulŭ recerutŭ, ce va fi cu regalele nóstre, carĭ a le cumpĕrá cu 13,740 fl. v. a. solvabilĭ în 3—4 rate şi a mai solvi şi percente după capitalulŭ neplătitŭ, nu ar insemnă nu sciu ce înţelepciune, deórece suma de 13,750 fl. şi spesele ce ar mai venĭ din acéstă cumpĕrare nu ar puté sĕ se scótă din întréga averea mişcătóre şi nemişcătóre a tuturorŭ proprietarilorŭ din comuna Solovĕstru.

Atâtŭ în acéstă comună, câtŭ şi în celelalte, impositele şi sarcinele aruncate pe spatele bietului poporŭ atâtŭ suntŭ de marĭ şi grele, încâtŭ trebuie sĕ se mire omulŭ, cum le mai póte suporta acestŭ poporŭ. Póte că le vorŭ mai suportá pănă când căpĕtêndŭ păşune, deşi scumpă, mai potŭ ţiné câte una séu douĕ vite, din cari vênḑêndŭ câte una îşĭ rupe din preţulŭ ei atâta câtŭ îşĭ împlinesce lipsele; dér câtŭ ce nu vorŭ mai dá nicĭ în Mocsarŭ nicĭ în poenile din munţĭ păşunatŭ pentru vitele locuitorilorŭ acestui ţinutŭ, atuncĭ celŭ multŭ preste 3—4 anĭ nu va fi lipsă sĕ le cânte acestorŭ locuitorĭ preotulŭ séu cantorulŭ »plângŭ şi mĕ tânguiescŭ,« căcĭ îşĭ va cântá fiecare dupăce va vedé, că pe rêndŭ de tóte s'a scăpătatŭ şi aşa a ajunsŭ la sapă de lemnŭ; pentru că pănă ce fiecare mai are baremĭ câte unŭ viţelŭ, pănă atuncĭ e asiguratŭ nutremêntulŭ sĕu şi alŭ familiei, precum şi îmbrăcămintele aceleia; pentru că primarii au instrucţiunĭ dela superiorĭ, că de unde nu este nimica ce luá pentru dare şi alte imposite şi datorii, sĕ 'lŭ pândéscă pre unul ca acela séra când se culcă, şi totŭ ce va lĕpăda omulŭ de pre dênsulŭ sĕ i-le sequestreze. Atuncĭ va fi vai de tine, poporule, când vei ajunge ca cu bulendruţele din nesăţitele tale spate sĕ te rĕfuiescĭ de tote dările, impositele şi datoriile, ce datorescĭ atâtŭ statului câtŭ şi altora; atuncĭ ḑice-ţĭ-vorŭ mai marii tĕi: Golŭ ai venitŭ, omule, în lume, golanŭ ia lumea în capŭ, căcĭ aci numai ai ce şedea, poţĭ merge în cele patru părţĭ ale lumei, unde îţĭ va plăcea.

Pentru ca sĕ se prevină mai multe rele ale poporului românŭ din acestŭ ţinutŭ, modesta mea părere ar fi, ca inteligenţa română şi preoţimea acestui ţinutŭ sĕ facă o representaţiune Alteţei Sale prinţului de corónă Rudolfŭ, când va veni în acestŭ ţinutŭ la vênătórea de urşĭ, şi sĕ-lŭ róge fierbinte, ca sĕ se îndure de acestŭ poporŭ nevinovatŭ din dominiulŭ fiscalŭ, carele cu drept cuvêntŭ potŭ ḑice, că în tótă privinţa e mai îngreunatŭ şi mai apĕsatŭ de câtŭ pe timpulŭ iobăgiei, multe libertăţĭ de atunci restringêndu-se orĭ luându-i-se cu totulŭ. Pentru că de va merge lucrulŭ totŭ aşa, atuncĭ celŭ multŭ preste 5—6 anĭ, când vorŭ fi chiămaţĭ junii în armata Gurghiului sĕ-i jóce românesce vorŭ şi striga: jocŭ de fóme, drăguţŭ dómne, căcĭ altŭ cum nu le va scăpă. Dixi.

Petru Precupŭ,
preotulŭ gr. cat. a Solovĕstrului.

—o—

Academia Română.

Insciinţare.

(Urmare şi fine).

IV. »Premiulŭ statului Heliade Rădulescu« de 3,000 lei se va decerne, în sesiunea generală din Martie—Aprilie 1886, celei mai bogate colecţiunĭ de arii poporale românesci.

Colecţiunile vorŭ trebui sĕ întrunéscă următórele condiţiunĭ:

1. Ariile sĕ fie aranjate pentru clavirŭ şi la melodiile cântate din gură, pentru clavirŭ şi voce, cu însemnarea cuvintelorŭ sub note.

2. Sĕ fie însoţite de o indicare pe câtŭ se va puté mai completă a publicărilorŭ anterióre de melodii românesci.

3. Sĕ se arĕte loculŭ şi împrejurările, în carĭ au fostŭ adunate melodiile cele nouĕ.

Terminulŭ presintării colecţiunilorŭ la concursŭ va fi pănă la 31 Decemvre 1885.

V. »Premiulŭ statului Lazărŭ« de 5,000 lei se va decerne în sesiunea generală din Martie—Aprilie 1887 celei mai bune lucrări în limba română asupra următorului subiectŭ:

»Flora descriptivă a unui judeţŭ din România« după alegerea concurentului.

Manuscrisulŭ trebue sĕ cuprindă materiă pentru 300—400 pagine de tiparŭ în 8° garmond.

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi 31 Decemvre 1886.

VI. »Premiulŭ Alesandru Ioanŭ Cuza,« de 4,000 lei se va decerne în sesiunea generală în primăvéra anului 1886 celei mai bune disertaţiunĭ în limba română asupra următorului subiectŭ:

»Istoria Românilorŭ în Dacia Traiană, dela Aurelianŭ pănă la fundarea principatelorŭ Moldova şi Ţéra Românéscă.«

Intinderea operatului va fi de 20 cóle de tiparŭ în 4° micŭ séu 8° ordinarŭ cu litere cicero. Terminulŭ presentării manuscriselorŭ va fi 31 Decemvre 1886.

VII. »Premiulŭ Statului Heliade Rădulescu« de 5,000 lei se va decerne, în cursulŭ sesiunii generale din Martie—Aprilie 1887, unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ literarŭ, care sa va judecá mai meritorie printre cele publicate dela 1 Ianuariu 1885 pănă la 31 Decemvre 1886.

VIII. »Premiulŭ statului Heliade-Rădulescu« de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din Martie-Aprilie 1888, celei mai bune disertaţiunĭ scrise în limba română asupra următorului subiectŭ:

„Nunta la Românĭ. Studiu istorico-etnograficŭ comparativŭ.«

Usurile nupţiale trebuescŭ studiate în varietăţile lorŭ după tóte provinciele române, comparându-se cu nunta la vechii Romanĭ şi la popórele neo-latine pe de o parte, cu nunta la vecinii Românilorŭ (Slavĭ, Ungurĭ, Grecĭ, Albanesĭ) pe de alta, de unde se reiasă apoi dela sine o conclusiune istorico-etnografică.

Manuscrisulŭ va trebuĭ sĕ cuprindă materie pentru 200—300 pagine de tiparŭ în 8° garmond.

Terminulŭ presentării manuscriselorŭ la concursŭ va fi pănă la 31 Decemvre 1887.

NB. Manuscrisele relative la premiile de sub N-rii IV, V, VI şi VIII se vorŭ presentá anonime, purtândŭ o devisă, care va fi reprodusă pe unŭ plicŭ sigilatŭ conţinêndŭ numele concurentului.

Academia îşĭ reservă dreptulŭ de a tipări în publicaţiunile sale lucrările ce se vorŭ premiá.

—o—

Dare de sémă

despre venitulŭ a 5 prelegerĭ publice ţinute în sala institutului din Aradŭ în favórea fondului reuniunei femeilorŭ române.

Prelegerea 1. R. Ciorogariu 20 fl. 40 cr., a 2. A. Hamsea 22 fl. 50 cr., a 3. Musicală 28 fl., a 4 V. Mangra 29 fl. 20 cr., a 5. P. Popoviciŭ 17 fl. 80 cr. Părintele Petru Grozda din Şimand în favórea prelegerei a e 10 fl. Suma venitulilorŭ: 127 fl. 90 cr. substrăgêndu-s. spesele 25 fl. 54 cr. rĕmâne venitŭ curatŭ: 102 fl. 36 cr.

La aceste prelegerĭ peste preţulŭ de intrare au suprasolvitŭ următorii: Ilustr. Sa Ioan Meţianŭ, episcopŭ, 5 fl.; George Lazarŭ 5 fl; Aureliu Suciu 5 fl; Hortensia Pegubă 50 cr.; Ignaţiu Pap 50 cr.; Vasiliu Pap 1 fl; Pecĭcanŭ 50 cr.; Dr. George Popa 1 fl.; M. Bocşanŭ 1 fl.; Dr. A. Şandor 2 fl.; S. Popovicĭ 50 cr.; Veturia Deseanŭ 50 cr.; Iulia Bonciu 1 fl.; Iosif Goldiş 1 fl. 50 cr. Nicóră 1 fl.; Laszló 50 cr.; M. Olteanŭ 1 fl.; Simeonŭ Anciu 50 cr.; Ioan Suciu 1 fl.

Hermina P. Desseanu. Presidenta Reuniunei

Letiţia Oncu. Casiera Reuniunei.

—o—

TELEGRAMA PARTICULARA A »GAZ. TRANS.«

†

Bucurescĭ, 8 (20) Aprilie. — Marele bărbatŭ de statŭ alŭ României **C. A. Rosetti** a repausatŭ aḑĭ nópte.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Nişŭ, 19 Aprilie. — Regele a deschisŭ Scupcina printr'unŭ discursŭ alŭ corónei, care amintesce de călĕtoria regelui la manevrele austro-ungare şi de ospitalitatea amicală a împĕratului-rege Franciscŭ Iosifŭ, pentru care regele şi Serbia îi suntŭ recunoscătorĭ. Visita regelui României este o dovadă de bunele relaţiunĭ ale celorŭ douĕ state vecine. Inlăturarea causelorŭ, care au tulburatŭ relaţiunile cu Bulgaria, nu zace în puterea regelui, ci a guvernului sĕu.

—o—

DIVERSE.

Croitorii din Berlinŭ. — Mulţime de anectode circulă astăḑĭ în privinţa principelui de Bismarck. Écă încă una: Pare că căncelarulŭ îşĭ face de mai multŭ timpŭ hainele la Viena. Croitorii din Berlin, întrunіţĭ în adunare estraordinară, au votatŭ unŭ blamŭ aspru la adresa sa. Aceştĭ industrialĭ sunt mai toţĭ progresiştĭ séu socialiştĭ, douĕ partide, cari agită fórte multŭ. Nu se scie ce efectŭ va avea unŭ asemenea blamŭ.

***

O aventură. — In vecinătate de Deggendorf în Bavaria i s'a întêmplatŭ unui preotŭ dela ţéră, care eşise la preumblare, următórea aventură: Preotulŭ fù salutatŭ de o femeiă, care îlŭ întrebă, că ce óră sĕ fiă. Când preotulŭ îşĭ scóse ceasorniculŭ de aurŭ, femeia i-lŭ smulse repede din mână şi fugi spre pădure, lăsândŭ pe bietulŭ preotŭ în aşa zăpăcélă, încâtŭ nicĭ prin minte nu'i trecù s'o urmăréscă. Incă nu-şĭ venise în sine din astă zăpăcélă, când étă că unŭ bărbatŭ trece pe drumŭ şi preotulŭ i se plânge de păţania sa. Streinulŭ îi declară, că e gata a alergá după hóţă, numai sĕ-i păzéscă preotulŭ coşulŭ, ce-lŭ ducea în mână şi care-lŭ împedeca de a fugi repede. Puse aşa dară streinulŭ coşulŭ josŭ şi alergă după femeiă. Timpulŭ trecea şi omulŭ nu mai venea. Atuncĭ preotulŭ vrêndŭ sĕ scie ce-lŭ puţinŭ, că ce conţine coşulŭ ce i s'a încredinţatŭ, îlŭ deschise şi — unŭ copilŭ încă în scutece îi întinse mânile, ca cum ar fi cerutŭ ajutorŭ. Preotulŭ se întórse acasă cu copilulŭ în locŭ de ceasornicŭ.

***

Clavirulŭ vorbitorŭ. — In salónele din Belvedere Houve, la New-York, se află aḑĭ o maşină numită clavirulŭ vorbitorŭ, adusŭ de curêndŭ din Viena de o societate de anonimĭ. Acéstă maşină este fórte complicată, are în mijloculŭ ei unŭ felŭ de fóle şi este încunjurată şi trece prin ea o mulţime de resorturĭ, pistóne, tuburĭ, etc. etc. Aprópe de gura fólelorŭ se află o cutiă de lemnŭ de mărimea unei cărămiḑĭ, destinată a îndeplinĭ funcţiunile unui larinxŭ omenescŭ. Inaintea larinxului se vĕdŭ nisce buze şi o limbă de cauciucŭ de colóre roşiă. Limba şi buza de desuptŭ suntŭ mobile şi trebuie unse necontenitŭ cu untŭ de lemnŭ, care este saliva maşinei vorbitóre. De desuptulŭ larinxului se află o mică cutiă ovală de mărimea unei lămâi. din care ese unŭ tubŭ întorsŭ servindŭ de nasŭ, pentru pronunţarea consónelorŭ după moda Englesilorŭ. Printr'o altă cutiă mai mică trece unŭ osŭ de ipopotamŭ, care dă tonulŭ. Mai suntŭ încă 14 chei regulătóre şi o mulţime de micĭ părticele, a cărorŭ descripţiune ar fi prea lungă. Pare că clavirulŭ vorbitorŭ este fórte greu de manevratŭ şi că numeróse părţĭ ale ingeniosului sĕu mecanismŭ suntŭ espuse a fi derangiate. Când operatorii vorŭ fi bine esercitaţĭ, se asigură că se póte vorbi orice. Pănă acum, cuvêntulŭ »tată« este aprópe singurulŭ, ce se póte pronunţa cu totulŭ bine. Este de ajunsŭ cea mai mică greşală a esperimentelorŭ pentru a scóte din maşină o seriă de sunete asurḑitóre, întocmai ca cutcuducitulŭ găinilorŭ după ce facŭ ouĕ.

***

† **Necrologŭ.** — Alexandru Lasarŭ de Turda vechiă, consiliarŭ gubern. reg. transilvanŭ în pensiune, a rĕpaosatŭ după suferire îndelungată în anulŭ alŭ 70-lea alŭ etăţii şi alŭ 18-lea alŭ fericitei sale căsătorii în 16 a lunei curente la 4 óre diminéţa.

Fiă-i memoria binecuvêntată şi ţĕrina uşóră.

***

† **Necrologŭ.** — Carolina Strîmbu a încetatŭ din viéţă în 4 (16) ale curentei în etate de 62 anĭ după o lungă suferinţă. Inmormêntarea s'a făcutŭ Sâmbătă.

Fiă'i ţĕrina uşóră!

—o—

Cursulŭ la bursa de Viena

din 19 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	95.65	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de hârtiă 5% . .	91.10	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	116.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144 80	Imprumutulŭ cu premiu ung.	96.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.50	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	118.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.—	Renta de hârtiă austriacă	81.30
		Renta de arg. austr. . .	81.65
		Renta de aurŭ austr. . .	105 15
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	106.20	Losurile din 1860 . . .	138 80
		Acţiunile băncei austro-ungare	858.—
Bonurĭ rurale ungare . .	101.75	Act. băncei de creditŭ ung.	285.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Act. băncei de creditŭ austr.	285.80
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.87
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Napoleon-d'orĭ	9.87½
Bonurĭ rurale transilvane	100 50	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	61.65
		Londra 10 Livres sterlinge	125.10

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 20 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.70	Vênd.	8.75
Argint românesc	»	8.60	»	8.65
Napoleon-d'orĭ	»	9.85	»	9.88
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.76	»	5.82
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	»	121.50
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Banca generală de asigurațiune mutuală „Transilvania“ în Sibiu.

Bilanțŭ în 31 Decemvrie 1884.

ACTIVA:

Obligațiunĭ needate			170,800.—
fl. 20.400 priorităţĭ a I drumŭ de ferŭ trans.	à fl. 97.50 cr.	19,890.—	
» 16.000 $5^1/_2$ % scrisurĭ fonciare	à fl. 101.50 »	16,240.—	
» 5000 acții ale I drumŭ de ferŭ trans.	à fl. 179.50 »	4,487.50	
» 7650 obligațiunĭ rurale transilvane	à fl. 101.— »	7,726.50	
„ 6900 losurĭ pentru regularea Dunării	à fl. 115.25 „	7,952.25	
„ 3000 acții ale drumului de ferŭ nord.	à fl. 2307.— »	6,921.—	
» 3000 înscrise dela instit. fonciarŭ din Sibiu I emisiune	à fl. 103.— „	3,090.—	
» 2000 înscrise dela instit. fonciarŭ din Sibiu II emisiune	à fl. 103.50 »	2,070.—	
» 5500 înscrise dela instit. fonciarŭ din Sibiu III emisiune	à fl. 102.— »	5,610.—	
» 3000 losurĭ de statŭ din 1860 $^1/_1$	à fl. 134.60 „	4,038.—	
» 1100 losurĭ de statŭ din 1860 $^1/_5$	à fl. 140.25 »	1,542.75	
» 2800 rentă austriacă în note	à fl. 82.15 »	2,300.20	
» 3400 losurĭ pentru regularea Tisei	à fl. 116.70 «	3,967.80	
» 2200 3% înscrise fonciare în losurĭ a instit. fonciarŭ austriacŭ	à fl. 96.50 „	2,123.—	
» 1000 scrisurĭ fonciare ale »Albinei«	à fl. 101.50 »	1,015.—	
» 900 priorităţĭ ale drumului feratŭ Lemberg-Cernăuţĭ	à fl. 95.70 »	861.30	
» 300 losurĭ de statŭ din 1864	à fl. 170.50 »	511.50	
„ 700 rentă în argintŭ	à fl. 83.05 »	581.35	
» 100 unŭ losŭ de statŭ ung.	à fl. 115.25 »	115 25	91,043.40
Portofoiu de cambii			2,837.96
Imprumuturĭ pe efecte			7,827.95
„ » polițe			52,254.16
„ » polițe de tontine			7,115.—
Pretensiunĭ la agenturĭ			41,657.48
Anticipațiunĭ la inspectorĭ etc.			6,190.90
Debitorĭ diverşĭ			47,448.49
Mobilii, table firmale şi tăblițe			10,471.32
Spesele de întemeiare			14,837.70
Provisiunĭ capitalisate			56,136.42
Realitatea în strada Cisnădiei Nr. 5			43,000.—
Cassa			3,493.90
			555,114.63

PASIVA:

Fondulŭ de întemeiare	fl. 300,000.—	
subtragêndu-se amortisarea	» 6,900.—	293.100.—
Fondulŭ de premii secț. I.		10,281.—
» „ » II.	» 172,020.51	
Transportulŭ premielorŭ secț. II.	» 7,202.62	179,223.13
Reservă pentru casurĭ de mórte însinuate		901.95
„ » daune de incendiu insinuate		1,708.75
Fondulŭ de reservă pentru tontine		60,582.55
Interese neridicate		2,164.98
Fondulŭ de garanță secț. I.		1,881.49
» » » II.		3,219.12
Fondurĭ de profitŭ reservate ex 1882 şi 1883		1,032.98
Profitŭ secț. I pro 1884		1,018.40
		555,114.63

Conturile şi bilanțulŭ s'au aflatŭ în consonanță cu registrele respective.

Sibiu, în 28 Martie 1885.

Wilhelm Bruckner m. p — **Dr. A. Brote** m. p.

Comitetulŭ de revisiune:

Iosifŭ Schuster m. p. consil. de fin. în pensiune. — **Georg Mike** m. p. directorŭ la direcțiunea fin. — **Dr. Ioanŭ Nemes** m. p. advocatŭ.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.